

Postní duchovní obnova – třetí týden

Antifona OCULI: Stále upírám své oči k Hospodinu, on vyprostí ze sítě mé nohy. Obrát ke mně svou tvář, jsem tak sám, tak poníženy. (Žalm 25, 15-16)

Starozákonní čtení: Exodus 17,1-7

1Celá pospolitost synů Izraele táhla z pouště Sínu od stanoviště ke stanovišti podle Hospodinova rozkazu. Utábořili se v Refídimu, ale lid neměl vodu k pití.

2Tu se lid dostal do sváru s Mojžíšem a naléhali: „Dejte nám vodu, chceme pít!“ Mojžíš se jich zeptal: „Proč se se mnou přete? Proč pokoušíte Hospodina?“

3Lid tam žíznil po vodě a reptal proti Mojžíšovi. Vyčítali: „Proto jsi nás vyvedl z Egypta, abys nás, naše syny a stáda umořil žízní?“

4Mojžíš úpěl k Hospodinu: „Jak se mám vůči tomuto lidu zachovat? Taktak že mě neukamenují.“

5Hospodin Mojžíšovi řekl: „Vyjdi před lid. Vezmi s sebou některé z izraelských starších. Také hůl, kterou jsi udeřil do Nilu, si vezmi do ruky a jdi.

6Já tam budu stát před tebou na skále na Chorébu. Udeříš do skály a vyjde z ní voda, aby lid mohl pít.“ Mojžíš to udělal před očima izraelských starších.

7To místo pojmenoval Massa a Meriba (to je Pokušení a Svár) podle sváru Izraelců a proto, že pokoušeli Hospodina pochybováním: „Je mezi námi Hospodin, nebo není?“

Starý zákon je svědectví o skutečném životě Izraele s Bohem, není to žádné vybájené utěšené povídání o hodných dětičkách Božích. Proto nás nesmí překvapit, že se Izrael s Hospodinem prostřednictvím Mojžíše vlastně hádá, a že si pomoc takřka vynucuje. Bez vody šlo o život – vzrušená reakce nás nemůže překvapit. A otázka: "Je Hospodin uprostřed nás?" je otázkou životní. Měli ovšem na ni mít už odpověď – měli zkušenost z cesty před faraónovými vojsky Rudým mořem. Ale přes všechna lidská selhání – Bůh je milosrdný a věrný a vodu dá, tedy Izraele zachová při životě, pokračuje s ním v započaté cestě, naplní svá zaslíbení. V dnešní liturgii je toto čtení vybráno hlavně kvůli motivu "voda" (viz evangelium), který samozřejmě podstatně patří ke křestní katechezi. (Aleš Opatrný)

Druhé čtení: Římanům 5,1-11

1Když jsme tedy ospravedlněni z víry, máme pokoj s Bohem skrze našeho Pána Ježíše Krista,

2neboť skrze něho jsme vírou získali přístup k této milosti. V ní stojíme a chlubíme se nadějí, že dosáhneme slávy Boží.

3A nejen to: chlubíme se i utrpením, vždyť víme, že z utrpení roste vytrvalost,

4z vytrvalosti osvědčenost a z osvědčenosti naděje.

5A naděje neklame, neboť Boží láska je vylita do našich srdcí skrze Ducha svatého, který nám byl dán.

6Když jsme ještě byli bezmocní, v čas, který Bůh určil, zemřel Kristus za bezbožné.

7Sotva kdo je hotov podstoupit smrt za spravedlivého člověka, i když za takového by se snad někdo odvážil nasadit život.

8Bůh však prokazuje svou lásku k nám tím, že Kristus za nás zemřel, když jsme ještě byli hříšní.

9Tím spíše nyní, když jsme byli ospravedlněni prolitím jeho krve, budeme skrze něho zachráněni od Božího hněvu.

10Jestliže jsme my, Boží nepřátelé, byli s Bohem smířeni smrtí jeho Syna, tím spíše nás smířené zachrání jeho život.

11A nejen to: chlubíme se dokonce Bohem skrze našeho Pána Ježíše Krista, který nás s ním smířil.

Apoštol Pavel řeší v tomto úryvku zjevnou disproporci mezi „duchovní“ spásou v Kristu (skrze víru) a realitou života v utrpení. Jeho cílem je ukázat, že z vyznání ukřižovaného a vzkříšeného Ježíše se odvozuje i naděje budoucí spásy v plnosti, která se ukáže na konci věků – či života. Kristus nám otevřel cestu k Bohu. Jeho milost je místem, kde nám dává darem svoji blízkost. To je opora, která nás drží při životě i v utrpení. V Kristu nalézáme svoji pravou identitu – základ sebevědomí. Sebevědomí, čerpané z jistoty spásy nám dává důvod k chlubení se Bohem, nadějí a v ní dokonce i utrpením. Není to opovážlivost, ani povyšování se nad druhé, ale svým způsobem vyjádření radosti z poznání Boží lásky a výraz chválení Boha.

Evangelium Jan 4,5-42 (verše 7-26 přečíst jako rozhovor žena – Ježíš)

3 (Ježíš) opustil Judsko a odešel opět do Galileje.

4Musel však projít Samařskem.

5Na té cestě přišel k samařskému městu jménem Sychar, v blízkosti pole, jež dal Jákob svému synu Josefovi;

6tam byla Jákobova studna. Ježíš, unaven cestou, usedl u té studny. Bylo kolem poledne.

7Tu přichází samařská žena, aby načerpala vody. Ježíš jí řekne: „**Dej mi napít!**“ –

8Jeho učedníci odešli předtím do města, aby nakoupili něco k jídlu. –

9Samařská žena mu odpoví: „Jak ty jako Žid můžeš chtít ode mne, Samařanky, abych ti dala napít?“ Židé se totiž se Samařany nestýkají.

10Ježíš jí odpověděl: „**Kdybys znala, co dává Bůh, a věděla, kdo ti říká, abys mu dala napít, požádala bys ty jeho, a on by ti dal vodu živou.**“

11Žena mu řekla: „Pane, ani vědro nemáš a studna je hluboká; kde tedy vezmeš tu živou vodu?“

12Jsi snad větší než náš praotec Jákob, který nám tuto studnu dal? Sám z ní pil, stejně jako jeho synové i jeho stáda.“

13Ježíš jí odpověděl: „**Každý, kdo pije tuto vodu, bude mít opět žízeň.**“

14**Kdo by se však napil vody, kterou mu dám já, nebude žíznit navěky. Voda, kterou mu dám, stane se v něm pramenem, vyvěrajícím k životu věčnému.**“

15Ta žena mu řekla: „Pane, dej mi té vody, abych už nežíznila a nemusela už sem chodit pro vodu.“

16Ježíš jí řekl: „**Jdi, zavolej svého muže a přijď sem!**“

17Žena mu odpověděla: „Nemám muže.“ Nato jí řekl Ježíš: „**Správně jsi odpověděla, že nemáš muže.**

18Vždyť jsi měla pět mužů, a ten, kterého máš nyní, není tvůj muž. To jsi řekla pravdu.“

19Žena mu řekla: „Pane, vidím, že jsi prorok.

20Naši předkové uctívali Boha na této hoře, ale vy říkáte, že místo, na němž má být Bůh uctíván, je v Jeruzalémě!“

21Ježíš jí odpoví: „**Věř mi, ženo, že přichází hodina, kdy nebudete ctít Otce ani na této hoře ani v Jeruzalémě.**

22Vy uctíváte, co neznáte; my uctíváme, co známe, neboť spása je ze Židů.

23Ale přichází hodina, ano, již je tu, kdy ti, kteří Boha opravdově ctí, budou ho uctívat v Duchu a v pravdě. A Otec si přeje, aby ho lidé takto ctíli.

24Bůh je Duch a ti, kdo ho uctívají, mají tak činit v Duchu a v pravdě.“

25Žena mu řekla: „Vím, že přichází Mesiáš, zvaný Kristus. Ten až přijde, oznámí nám všechno.“

26Ježíš jí řekl: „**Já jsem to – ten, který k tobě mluví.**“

27Vtom přišli jeho učedníci a divili se, že rozmlouvá s ženou. Nikdo však neřekl ‚nač se ptáš?‘ nebo ‚proč s ní mluvíš?‘

28Žena tam nechala svůj džbán, odešla do města a řekla lidem:

29„Pojďte se podívat na člověka, který mi řekl všechno, co jsem dělala. Není to snad Mesiáš?“

30Vyšli tedy z města a šli k němu.

31Mezitím ho prosili jeho učedníci: „Mistře, pojez něco!“

32On jim řekl: „Já mám k nasycení pokrm, který vy neznáte.“

33Učedníci si mezi sebou říkali: „Přinesl mu snad někdo něco k jídlu?“

34Ježíš jim řekl: „Můj pokrm jest, abych činil vůli toho, který mě poslal, a dokonal jeho dílo.

35Neříkáte snad: Ještě čtyři měsíce a budou žně? Hle, pravím vám, pozvedněte zraky a pohleďte na pole, že již zbělela ke žni.

36Již přijímá odměnu ten, kdo žne, a shromažďuje úrodu k věčnému životu, aby se společně radovali rozsevač i žnec.

37Přítom je pravdivé rčení, že jeden rozsévá a druhý žne.

38Já jsem vás poslal, abyste žali tam, kde jste nepracovali. Jiní pracovali a vy v jejich práci pokračujete.“

39Mnoho Samařanů z onoho města v něho uvěřilo pro slovo té ženy, která svědčila: „Všecko mi řekl, co jsem dělala.“

40Když k němu ti Samařané přišli, prosili ho, aby u nich zůstal. I zůstal tam dva dny.

41A ještě mnohem víc jich uvěřilo pro jeho slovo.

42Oné ženě pak říkali: „Teď už věříme ne pro to, cos nám ty o něm řekla; sami jsme ho slyšeli a víme, že toto je opravdu Spasitel světa.“

Ježíšův rozhovor se Samařankou je opět jakousi katechezí. Postupně odhaluje podstatu křtu, podmínky jeho udělení a proces obrácení. Tentokrát ovšem (na rozdíl od Nikodéma) s 3x nerovnocenným partnerem – ženou, hříšnicí (ke studni musela chodit za poledního žáru, nikoliv s ostatními večer) a Samařankou (Samaritáni pocházeli z obyvatelů Galileje, kteří se v osmém století smísili s příslušníky cizích národů zde deportovaných Asyřany. Židé s nimi po návratu z Babylónu nechtěli nic mít a nepřipouštěli je k chrámovým obětem Uznávali jen Pentateuch a chrám na hoře Garizim – tam bylo proneseno požehnání nad Izraelem Dt 11,29;). Jejich synkretické náboženství bylo směsicí Mojžíšského zákona a cizích kultů.)

Základním tématem je odhalení identity Ježíše jako pravého Mesiáše – Spasitele a jeho pravého poslání – oživení vzkříšení k duchovnímu životu – životu s Bohem = spásy. Živou vodou, která křísí našeho ducha je sám Ježíš a jeho oběť (...jeden z vojáků mu probodl kopím bok; a ihned vyšla krev a voda. J19,34).

Je opět Božím paradoxem, že Ježíš poprvé!! odhaluje naplno svoji identitu („Já jsem to“) tak z lidského pohledu nevhodnému člověku. A jak se ukáže, je to nejlepší evangelizátorkou. Nehlásá žádná hlubokomyslné teologie, jen naplněná radostí živou vodou zve ke Kristu.

S Ježíšem pak již není potřeba k uctívání Boha žádného chrámu ani hory. Kristus-Pravda je pravým chrámem nového kultu, je novým duchovním chrámem. Toto uctívání je tedy podmíněné darem živé vody: dvě hlavní témata rozhovoru (voda života a uctívání v Duchu) se tím spojují. Přesto však stále platí, že spása je ze Židů – spásu dobře neporozumíme, pokud nepoznáme židovský dějinný základ, z něhož vyvěrá. Nebudeme mít zřejmě dostatečnou důvěru ve spolehlivost Božích zaslíbení, jestliže v Ježíši Kristu nevidíme jejich vrcholné naplnění.

Do děje ještě vloženo poučení o pravém pokrmu- „konat vůli Otce“ a pravé misii, která nezná odkladu a je společným dílem všech (celé církve, jejíž hlavou je Kristus) nikoliv jedince (viz také: „Já jsem zasadil, Apollos zaléval, ale Bůh dal vzrůst; a tak nic neznamená ten, kdo sází, ani kdo zalévá, nýbrž Bůh, který dává vzrůst.“ 1Kor 3,6-7)

Čtení textu

Navrhované rozdělení: čt–pá SZ text, so–po evangelium, út–čt epištola. Číst nejlépe ráno! Zkusit si postupně (třeba každý den něco) odpovědět na tyto otázky:

- *O čem to čtení je?*
- *Co se o tom ve čtení říká?*
- *Obsahuje čtení nějaké povzbuzení, potěšení či zaslíbení?*
- *Za jakých podmínek či okolností?*
- *Obsahuje nějaké napomenutí či varování?*
- *Najdu v něm příklad k následování nebo konkrétní návod k jednání?*
- *Co říká čtení o Bohu a člověku*

Zastavení během dne

Během dne si text alespoň jedenkrát znovu přečíst ale nepřemýšlet nad ním! Jen nechat Boží slovo zaznít v ústech a v srdci!